

den farligste Argumentation, der kunde tænkes, lige over for de store Tiendeejere. Vil man der søge Oplysninger om, hvad de have købt deres Tiende til, saaledes at Afløsningssummerne beregnes derefter, var det dog vist en ganske farlig Vej at komme ind paa. Jeg tror derfor ikke, at det kan gøres gældende lige over for de smaa Tiendeejere, at man skulde tage Hensyn til, hvad de have givet for deres Tiender, uagtet de kunne være bedst tjente med at faa det undersøgt. — Jeg er derfor ikke af den ærede Ministers Udtalelser paa nogen Maade bleven overtødet om, at der ikke sker disse smaa Tiendeydere en meget stor Forurettelse. Og det er Masser af Tiendeydere, det gælder om, og det er ikke nogen Ubetydelighed. F. Eks. for en almindelig Bondegaard paa 4 Tdr. Hartkorn — det er jo ikke nogen stor Gaard — vil det Beløb, det drejer sig om, blive henimod 400 Kr., og det er for en mindre vestjydske Bonde ikke noget helt ringe Beløb.

P. G. C. Jensen: Den højtærede Landbrugsminister nævnede tre Grunde, hvorpaa han støttede den Betragtning, at Tienden i Virkeligheden er 25 Gange dens aarlige Beløb værd som Kapitalværdi. Disse Grunde ønsker jeg straks at imødegaa, for at det ikke skal staa uimodsiget i Rigsdagstidenden, hvad Ministeren i saa Henseende nævnede.

Den første Grund er, at Tiendeejerne ved Afløsningen gaa glip af en udmærket fin Sikkerhed. Men efter det Forslag, som jeg i Forening med andre Medlemmer har stillet, ville Pengene blive lagte paa Bordet for vedkommende Ejer, og jeg gad dog vide, om det, at han faar Pengene paa Bordet, ikke kan stilles ved Siden af eller snarest over det at have den aller fineste mulige Sikkerhed. — Den anden Grund var, at Ejeren vilde lide Rentetab ved Konverteringen. Ja, men vort Forslag gaar netop ud paa, at der ikke skal finde nogen Konvertering Sted, at man ikke skal have Tiendebankens Obligationer konverterede, men at der straks skal skaffes Penge udbetalt kontant, og saa kan man dog ikke lide Tab ved Konverteringen. — Den tredje Grund var den meget lave Kapitelstakst, der ligger til Grund, og derfor skulde man have det 25 dobbelte. Vel er Kapiteltaksten lav, men det er ikke vilkaarligt, det er, fordi Kapitelstaksten og Kornpriserne i det hele taget have været lave i de sidste 10 Aar, og jeg gad dog vide, om den ærede Minister har noget Brev

paa, hvorledes Kapitelstaksten eller Priserne ville blive i de følgende Aar. Dette Punkt kan man lige saa godt anvende paa den ene Maade som paa den anden. Jeg regner altsaa ikke disse Grunde for noget.

Hvad det andet Punkt angaar, hvortil jeg knyttede nogle Bemærkninger, da jeg første Gang havde Ordet, nemlig at Tiendeyderne efter Lovforslaget ville have Fordel to Gange, nemlig først ved selve Afløsningen, og dernæst ved en eventuel Konvertering, saa bemærkede den ærede Minister, at det er forklarligt og forsvarligt derved, at de, der komme sidst, som sidst faa afløst, skulde betale Tiende adskillige Aar længere end de andre, og paa Grund af Bestemmelsen i Lovforslaget, at det, der indvindes ved Konverteringen, skal skæres af i den sidste Ende, ville de Folk, der have flest Aar tilbage, endnu faa mest Fordel deraf. Men hertil maa jeg tillade mig at bemærke, at det vedkommer aldeles ikke det Spørgsmaal, jeg her er inde paa, og det vil desuden fuldstændig bortfalde, saa snart vi ere inde paa den Betragtning, som jeg har gjort mig til Talsmand for, at der ikke bør blive Tale om Fordel for Tiendeyderne ved Konvertering. Nej, Lovforslaget har ganske vist den Mangel, at der ikke gøres Ret og Skel mellem alle Yderne, og det af den ganske simple og gode Grund for Resten, at man ikke kan afløse alle Tiender paa een Gang, men det vil tage et vist Antal Aar — det anslaaes, tror jeg, til 5 eller maaske 6 Aar — saaledes at den, der kommer i det 6te Aar, vil have at udrede sin fulde Tiende for de mellemliggende Aar. Det er forkert, og det maa der raades Bod paa paa anden Maade. Det kan meget godt gøres, det er bare ikke gjort i Lovforslaget, men jeg havde i forrige Samling Planer fuldt færdige, hvorved der raadedes Bod derpaa. Det vilde ganske vist koste Statskassen noget, men der raadedes saa ogsaa Bod derpaa paa en ganske anden rationel og god Maade end den, hvorpaa Ministeren vil gøre det, ved at skære af og ved de Fordele, Konverteringen vil medføre. Jeg vil altsaa bestemt fastholde, at i begge Henseender har den ærede Minister ikke Ret, og jeg vil gøre, hvad jeg kan, for at man ikke skal komme til at afløse paa de Vilkaar, Lovforslaget indeholder, men derimod paa Vilkaar, som ere lempeligere og billigere for Statskassen.

Landbrugsministeren (Ole Hansen):
Det ærede Medlem, som nu satte sig, søgte